

det ærede Medlem fra Kjøbenhavns Amts 1ste Valgfreds (Häll) blevet udtalt den Mening, at $\frac{1}{3}$ af den Sum, som Fæstegaarden kunde udbringes til, vilde være for stor en Part til Fæsteren. Det forekommer mig imidlertid, at efter den Maade, hvorpaa det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 1ste Valgfreds i det Hele udtalte sig, maatte han snarere være kommen til den Anskuelse, at $\frac{1}{3}$ ikke var formeget. Stærkest udtalte dog det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgfreds sig i denne Retning. Han synes at tillægge Fæsternes Stilling saa liden Værd, at det i Grunden var en let Sag at godtgjøre dem ved at give dem nogle faa Penge; men ogsaa ligeoverfor ham ere de Udtalelser, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 1ste Valgfreds idag er fremkommen med, det bedste Argument, som jeg troer kan fremsføres. Men desuden kom det ærede Medlem til selv i sit Foredrag at fremsføre et Argument, som ganske vist var fremsat i en anden Hensigt, men som dog meget bestemt talte imod det ærede Medlems Mening, nemlig den, at $\frac{1}{3}$ var for meget til Fæsteren. Det ærede Medlem sagde saaledes og med Rette, at der ikke var nogen Jord i Danmark, der var saa dyr som Bondejord; men hvori ligger da det, at den er dyrere end anden Jord? Man taler jo dog saa ofte om, at Herregaardsjord bliver drevet bedre og giver større Udbytte end Bondejord. Kan da Grunden være anden end den, at Concurrenzen der er for stor; man giver Mere for disse Eiendomme, end de i Virkeligheden ere værd. (Frederiksen: Maa jeg bede om Ordet for en kort Bemærkning!); det gjør man; thi en Landeiendom kan ikke siges at være mere værd, end den kan forrente, foruden at give den, der dyrker den, en passende Løn for sit Arbejde. Derefter gjøre de store Eiendomsbesiddere deres Beregning; de give ikke mere for Eiendommene, end de troe, at disse kunne forrente, og saaledes, at Arbeideren kan faae sin Løn; men de smaa Eiendomme betales dyrt, fordi Concurrenzen der er saa stor; men denne Concurrenceværdi kan ialfsald aldrig

tilkomme Godseieren, han kan aldrig med Rette fordre mere af Eiendommen, end den kan udbringe, og det er min bestemte Overbeviisning, at naar en Gaard paa 6 Edr. Hartkorn f. Gr. betales med 18,000 Rd., saa kan den ikke forrente mere end 12,000 Rd., naar Arbeideren skal have sin Løn, og maaskee ikke engang det. Det ærede Medlem ansførte dette for derved at godtgjøre, at der ikke var nogen stor Fare for, at Bondejord skulde blive sammenlagt til større Eiendomme. Men det ærede Medlem udtalte ved Siden deraf, at det var saa langt fra, at han vilde betragte det som et Onde, at han snarere betragtede det som et Gode og frygtede Intet deraf. Og det finder jeg naturligt; thi hvad skulde det ærede Medlem have at befrygte deraf. Men det stiller sig ganske anderledes for dem, der leve under disse Forhold; de have meget at befrygte; thi de ville gaae tilgrunde derved. Jeg tvivler ikke om, at det ærede Medlem, som giver os saa mange værdifulde Oplysninger om, hvorledes Forholdene ere paa andre Steder, og navnlig i England, ogsaa her har grundet sin Mening paa Noget, som finder Sted der, men naaget jeg saaledes ogsaa ved denne Leilighed gjerne vilde hengive mig til det Haab, at det ærede Medlem seer rigtigt, at det vil være til Gavn, om noget Saadant kunde blive gennemført her i Danmark, saa vil jeg dog sige, at ihvorvel jeg lytter med stor Opmærksomhed til det ærede Medlems Ord, fordi han er en lærd Mand, er det ærede Medlem ogsaa en ung Mand, og det turde vel være, at naar han kommer noget længere frem ad Veien, han da maaskee vil komme til at see, hvad der ikke nu synes at staae saa klart for ham, det nemlig, at naar man har at afgjøre Tusinder af sine Medborgeres Bæ og Vel, gjør man bedst i at handle saaledes, at man ikke skaber sig for mange af den Slags Grindringer; man siden helst vil være frit for, men da ikke vil kunne mane fra sig.